

X

Изх.№

ДО
Г-Н ДЕЛЯН ДОБРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ЕНЕРГЕТИКА
49-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закон за енергетиката, внесен в Народното събрание (49-354-01-95 от 14/09/2023)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДОБРЕВ,

Обръщам се към Вас в качеството Ви на председател на Комисията по енергетика (КЕ), водеща по Проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката /49-354-01-95 от 14/09/2023/ (Законопроект).

По време на общественото обсъждане на Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закон за енергетиката (ЗЕ) изразих становище, като една част от предложенията бяха приети.

Запознавайки се с внесенния Законопроект в Народното събрание, който бе приет на първо четене в КЕ, на първо място искам да изразя принципно становище, а именно:

- няма държавна визия как на практика ще се осъществи пълната либерализация на пазара на електроенергия;

- липсва задълбочен икономически, социален, правен анализ относно ползите и рисковете при излизането на битовите потребители на свободния пазар;

- предвидено е да влязат в сила промени без да са гарантирани правата и интересите на битовите потребители на електрическа енергия, като:

- не са разработени мерки за защита и за финансова подкрепа на уязвимите потребители и енергийно бедните;

- не са въведени интелигентни измервателни системи (ИИС) за битовите клиенти;

- няма предвидена информационна и комуникационна стратегия за подготвяне на битовите потребители за участието им на свободния пазар на електрическа енергия.

Относно Законопроекта изразявам следното становище:

§ 4. В чл. 19, ал. 4 предлагам **да се посочи изрично срок**, в който Комисията следва да публикува годишния доклад. Предвид и предметът на доклада – Комисията е необходимо да го публикува не за едногодишен, а за тримесечен период.

§ 14. В чл. 38а, ал. 4 **да се уточнят изрично формите и начините за информиране** на потребителите за възможностите, разходите и рисковете, свързани с договорите за динамична цена.

В чл. 38а, ал. 5 да се предвиди начина на информиране на крайните клиенти за доставчиците с над 200 000 крайни клиента, за да се възползват от предвидената възможност за сключване на договор с тях с динамична цена.

В чл. 38а, ал. 6 да се предвиди кога и как крайните клиенти ще получават съответната информация.

В чл. 38а, ал. 7 да се предвиди изрично писмено съгласие на клиента.

§ 15. В чл. 38б, ал. 1, т. 10 „разумен срок“ да се замени с конкретен срок за предизвестие.

§ 17. В чл. 38д, ал. 5 да се посочи конкретно институцията, която ще създаде и поддържа информационната система.

§18. В чл. 38к, ал. 2 да се допълни, че търговците и крайните снабдители **са длъжни да осигуряват актуална информация. Няма предвидени санкции.**

§ 31. В чл. 97, ал. 3 **е необходимо да се предвиди задължение**, а не насърчаване, за крайните снабдители **и обоснован размер на процент** количества електрическа енергия от нискоемисионни източници.

§ 43. В чл. 153, ал. 5 **да се допълни – при условията и реда на наредбата** по чл. 125, ал. 3 от ЗЕ.

§ 46. В § 1 от ДР, т. 13б - Предвидена е възможност при договори за доставка на електрическа енергия с фиксиран срок включване на „гъвкав елемент, като например с колебания на цените при върхово и невърхово натоварване“. Защо прилагането на гъвкав елемент е оставено на субективна преценка като възможност. Да се даде определение за върхово и невърхово натоварване.

§ 1 от ДР, т. 13в - като условие лица да бъдат едно домакинство е посочено те да живеят и да са регистрирани в едно жилище или част от жилище. **Не е уточнено коя адресна регистрация се има предвид - по постоянен или по настоящ адрес.** Отново искам да подчертая, че съществуват редица проблеми на адресната регистрация, като например - граждани не могат да се регистрират на адреса, на който реално живеят, тъй като: обитават незаконни постройки, адресът на жилищата им е обозначен по начин, различен от регламентирания в Закона за гражданската регистрация (ЗГР), живеят в ателиета или вилни сгради, живеят под наем и

наемодателят не им предоставя декларация за съгласие да се регистрират на адреса, в жилището живеят повече лица от определения в ЗГР брой.

§ 1 от ДР, т. 13г – предвидено за определяне на „домакинство в положение на енергийна бедност“ да се вземат предвид действащи цени на енергийни носители. **Не става ясно кои са енергийните носители.** В същото време от съществено значение ще бъде разполагаемия средномесечен доход на член от домакинство за предходната година. Съпоставка между действащи цени и доход от предходна година смятам за неправилно, тъй като няма да отразява действителните нужди за разходи за отопление на едно такова домакинство. Не е ясно и какво се включва в понятието „енергийни характеристики на жилище“ и „типово потребление на енергия“.

§ 1 от ДР, т. 63а и т. 63б

Категорично възразявам на битовите клиенти да се начислява „такса за прекратяване на договор“ и „такса при смяна“.

Няма основание за начисляване на такса при прекратяване на срочен договор с изтичане на срока му. Още повече, че в договорите за доставка на електрическа енергия следва да бъдат предвидени неустойки при неспазване на договорените условия /§ 33, §1, т. 14 от ДР/.

Не следва да се начислява и такса смяна, тъй като съгласно чл. 12, т. 2 от Директивата: „Държавите членки гарантират, че поне на битовите клиенти и малките предприятия не се налагат такси при смяна.“

Като съществени пропуски в Законопроекта отчитам следното:

1/ Критериите, условията и редът за определянето на статут на домакинство в положение на енергийна бедност и/или на уязвим клиент за снабдяване с електрическа енергия ще бъдат определени в Наредба, приета от МС /§ 17, чл. 38д, ал. 2/, за която в Преходните и заключителни разпоредби няма предвиден срок за изготвянето ѝ. Недопустимо е изготвянето на тази Наредба да се измества неясно кога в бъдещето. **Тримесечният срок, предвиден в § 47 за привеждане в съответствие на подзаконовите нормативни актове, се отнася за действащите подзаконови нормативни актове.**

Необходимо е да се посочи **конкретен срок за издаване** на наредба по § 17, чл. 38д, ал. 2.

2/ Не е транспонирано Приложение I, Минимални изисквания за фактурирането и информацията за фактурирането, от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС.

Да се транспонира Приложение I

3/ Не е транспониран чл. 12, т. 5 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година: **„Битовите клиенти имат право да участват в колективни схеми за смяна.** Държавите членки премахват всички регулаторни или административни пречки за колективната смяна, като същевременно осигуряват рамка, която гарантира максимална защита за потребителите с цел избягване на злоупотреби.“

Да се транспонира текста. Това е една възможност, която е предвидена и е от съществено значение за някои битови потребители, като например в малки и отдалечени населени места.

4/ Действащият в момента **чл. 31б, ал. 1, т. 1** от ЗЕ не е изменен със Законопроекта, което смятам за пропуск поради това, че отпада ролята на обществения доставчик на електроенергия.

В заключение отново искам да подчертая, че трябва да се обърне специално внимание на определени групи битови клиенти и да се гарантират техните права и интереси при излизането им на свободния пазар, като: уязвими потребители, енергийно бедни, възрастни хора, хора без компютърна грамотност и достъп до интернет, живеещи в малки и отдалечени населени места. Необходима е специална програма на Правителството за информираност и подготовка за либерализацията на пазара на дребно на електрическа енергия. Тук трябва да се предвиди и ролята на органите на местната власт.

Изявявам увереност, че направените предложения ще бъдат обсъдени и внесени между първо и второ четене на Законопроекта.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**